

Kvalifikacijos tobulinimo programa meninio ugdymo (dailės, muzikos, šokio, teatro) mokytojams, ketinantiems dirbti pagal pradinio ugdymo programas

1. Teikėjas

1.1. Teikėjo rekvizitai (pavadinimas, kodas, adresas, pašto indeksas, telefonas, el. paštas)	Ugdymo plėtotės centras (kodas 302430498, M. Katkaus g. 44, 09217 Vilnius, tel. (8 5) 272 4315, el. p. info@upc.smm.lt)
1.2. Teikėjo vardas ir pavardė	

2. Programos pavadinimas ir lygis

Pavadinimas	Kvalifikacijos tobulinimo programa meninio ugdymo (dailės, muzikos, šokio, teatro) mokytojams, ketinantiems dirbti pagal pradinio ugdymo programas
Lygis	nacionalinis

3. Programos rengėjas(-ai)

Ugdymo plėtotės centras

4. Programos anotacija (aktualumas, reikalingumas)

2014m. rugpjūčio mėn. 29 d. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro pasirašytas įsakymas Nr. V-774 „Dėl reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, kuriame teigiama, kad meninio ugdymo (dailės, muzikos, šokio, teatro) dalykų mokytojai, norintys dirbti pagal pradinio ugdymo programas, privalo išklaudyti 40 valandų (1,5 studijų kredito) atitinkamo dalyko ugdymo pradinėse klasėse metodikos kursą.

Ši kvalifikacijos tobulinimo programa skirta menų dalykų (dailės, muzikos, šokio, teatro) mokytojams, ketinantiems mokytį šių dalykų pagal pradinio ugdymo programą.

Siekiant užtikrinti pradinio ugdymo kokybę būtina plėtoti meninio ugdymo mokytojų kompetencijas. Svarbu, jog mokytojai, ketinantys meninio ugdymo dalykų mokytį pagal Pradinio ugdymo programą, būtų susipažinę su vidurinėsios vaikystės psichofizinės raidos, šio amžiaus tarpsnio vaikų meninių gebėjimų raidos ir raiškos ypatumais, gerai išmanytų pradinio ugdymo nuostatas, meninio ugdymo dalykų pradinėje mokykloje bendrųjų programų turinį ir integravimo galimybes. Vidurinėsios vaikystės mokinių ugdymo specifika jautriai išmanantis mokytojas, atsižvelgdamas į vaikų interesus, jų gyvenimo kontekstą, turėtų pasiekti, kad meninė kūrybinė veikla taptų kiekvienam prasminga ir vertinga. Pradinio ugdymo bendrųjų programų (2008) įvade teigiama, kad meninio ugdymo paskirtis – padėti vaikui įgyti pradinę meninę, estetinę, kultūrinę kompetencijas, leisti atsiskleisti mokinių kūrybingumui menų srityje, per meną įsitraukti į aktyvią socialinę veiklą, bendravimą, mokymąsi.

Dauguma vaikų, kuriems nustatyti specialieji ugdymosi poreikiai (SUP), t. y. pagalbos ir paslaugų reikmė, atsirandanti dėl išskirtinių asmens gabumų, įgimtų ar įgytų negalių, sutrikimų, nepalankių aplinkos veiksnių, ugdomi bendrose klasėse, todėl meninio ugdymo mokytojams svarbu susipažinti su SUP ypatumais ir gebėti pritaikyti ugdymo turinį SUP turintiems mokiniams.

Pradinio meninio ugdymo programos orientuoja mokytoją gerbti vaiko individualumą ir atsižvelgti į jį, parinkus tinkamas veiklas ir užduotis, padėti kiekvienam patirti muzikavimo, piešimo, vaidybos, šokio ir apskritai kūrybos džiaugsmą. Meninė veikla suteikia mokiniams vieną vertus, tiesioginės naudos – bendraudami su meno kūriniais mokiniai ugdomi jausmų kultūrą, jautrumą, estetinį skonį ir t.t., kita vertus – meninės raiškos veiklos stimuliuoja mokinių mąstymo procesus, aktyvina klausą, gebėjimą klausytis, pastebėti ir t.t. Todėl meninis ugdymas turi būti grindžiamas aktyviu mokinių prigimtinių gebėjimų lavinimu, aukštesniojo mąstymo skatinimu. Pradinio ugdymo laikotarpiu, kuris yra ypač palankus meniniam kūrybiniam ugdymui, įgyta pozityvi patirtis taps pagrindu sėkmingai raiškai vyresnėse klasėse.

Ypač svarbu, kad meninio ugdymo teikiamomis galimybėmis būtų pasinaudota kitų dalykų pamokose ir atvirkščiai – ugdymas turi būti integralus. Kvalifikacijos tobulinimo programos turinys sudarytas taip, kad padėtų menų (dailės, muzikos, šokio, teatro) mokytojams įgyti patirties, reikiamos mokymui pagal Pradinio ugdymo programą.

Programos apimtis – 40 akad. val. Iš jų 30 akad. val. skirtos auditoriniam darbui ir 10 akad. val. savarankiškam darbui. Kvalifikacijos tobulinimo programa gali būti vykdoma įvairiai:

- per dvi sesijas: I sesija (3 dienos) būtų skirta programos temoms išdėstyti, II sesija (2 dienos) – dalyvių savarankiško darbo užduočių analizei kartu atliekant praktines veiklas, skirtas programos temoms įtvirtinti;

- per tris sesijas: I sesija – 2 dienos, II sesija – 2 dienos ir III sesija – 1 diena.

- išskaidant po vieną dieną.

Tarp sesijų rekomenduotina dviejų savaitių pertrauka.

Savarankiškas darbas – tai pagal lektorių pateiktus vertinimo kriterijus suplanuota, pravesta, užfiksuota ir pristatyta meninio ugdymo dalyko (dailės, muzikos, šokio ar teatro) pamoka.

Savarankiškas darbas skiriamas pirmojoje sesijoje ir dėstant kiekvieną temą aptariamas su savarankišku darbu susijęs tos temos aspektas. Savarankiškas darbas pristatomas, analizuojamas ir vertinamas paskutinėje sesijoje.

Programos įgyvendinimas priklauso nuo programos dalyvių grupės sudėties. Dalis temų (I, II ir III) išdėstomos visiems dalyviams kartu. Kita dalis temų (IV, V ir VI) išdėstoma dalyvius suskirsčius į grupes pagal mokomąjį dalyką. Programos temas sesijose lektorių grupė paskirsto taip, kad dalyviams užtektų informacijos parengti savarankiškam darbui. Dalyviams pristatant ir analizuojant savarankiškus darbus, atliekant atitinkamas praktines užduotis įtvirtinama ir reflektuojama įgyta patirtis ir žinios. Dalyvis, pristatydamas savarankišką darbą pateikia ir jo įsivertinimą.

Praktinės užduotys sudaro 70 proc. programos apimties, teorinės – 30 proc. programos apimties.

Programoje numatoma taikyti šiuos kompetencijų vertinimo metodus: įsivertinimą ir baigiamojo savarankiško darbo vertinimą.

Kvalifikacijos tobulinimo pažymėjimą išduoda programos vykdytojai. Pažymėjime turi būti nurodyta, kokį dalyką (dailę, muziką, šokį ar teatrą) programos dalyvis galės mokytis pagal Pradinio ugdymo programą.

Išklausę programą ir atlikę užduotis dalyviai įgis teisę mokytis dailės, muzikos, šokio ir teatro dalykų pagal Pradinio ugdymo programą.

5. Programos tikslas

Plėtoti meninio ugdymo (dailės, muzikos, šokio, teatro) mokytojų kompetencijas, būtinas darbui su pradinį klasių mokiniais.

6. Programos uždaviniai

- Išanalizuoti pradinį ugdymą reglamentuojančius dokumentus.
- Suteikti žinių apie ankstyvosios vaikystės amžiaus tarpsnio psichofizinės raidos, meninių gebėjimų raiškos ypatumus.
- Aptarti specialiųjų ugdymosi poreikių ir inkluzinio ugdymo sampratą bei "Inkluzinio mokytojo profilį" (Europos specialiojo ugdymo plėtros agentūra, 2012).
- Aptarti pradinio meninio ugdymo turinio planavimo principus ir ypatumus, integracijos galimybes.
- Išnagrinėti mokymo metodus, tinkamus meninio ugdymo veikloms pradiniam ugdyme.
- Išsiaiškinti meninio ugdymo pasiekimų vertinimo būdus.

7. Programos turinys, trukmė, naudojami mokymo(si) metodai (būdai)

Eil. Nr.	Tema	Teo-rija	Prak-tika	Savar. darbas	Iš viso	Mokymo metodai
I. Išanalizuoti pradinį ugdymą reglamentuojančius dokumentus.						
1	Pradinį ugdymą reglamentuojantys dokumentai: pradinio ugdymo programos aprašas, bendrosios programos, Pradinio ugdymo programos bendrasis ugdymo planas.	1.00	1.00	0.00	2	Paskaita, refleksija, dokumentų analizė.
II. Suteikti žinių apie ankstyvosios vaikystės amžiaus tarpsnio psichofizinės raidos, meninių gebėjimų raiškos ypatumus.						
2	Jaunesniojo mokyklinio amžiaus (vidurinėsios vaikystės) vaikų socialinės, kognityvinės, psichofizinės raidos ir mokymosi ypatumai.	2.00	2.00	0.00	4	Paskaita, pratybos, praktinių užduočių atlikimas grupėse ir individualiai.
3	Jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų meninių (dailės, muzikos, šokio ir teatro) gebėjimų raida ir jų ugdymo(si) ypatumai.	2.00	4.00	0.00	6	Paskaita, pratybos, praktinių užduočių atlikimas grupėse ir individualiai.
III. Aptarti specialiųjų ugdymosi poreikių ir inkluzinio ugdymo sampratą bei "Inkluzinio mokytojo profilį" (Europos specialiojo ugdymo plėtros agentūra, 2012).						
4	Specialiųjų ugdymosi poreikių ir inkluzinio ugdymo samprata ir reikalavimai mokytojui („Inkluzinio mokytojo profilis“, Europos specialiojo ugdymo plėtros agentūra, 2012).	1.00	1.00	0.00	2	Dokumentų analizė ir aptarimas grupėse.

IV. Aptarti pradinio meninio ugdymo turinio planavimo principus ir ypatumus, integracijos galimybes.						
5	Meninio ugdymo dalykų ugdymo proceso planavimas, sąsajos su kitų mokomųjų dalykų turiniu, mokymo ir mokymosi strategijos pradinėse klasėse.	2.00	2.00	0.00	4	Planų pavyzdžių aptarimas grupėse, diskusija.
6	Mokymo individualizavimas ir diferencijavimas: dėl išskirtinių vaiko gabumų meninio ugdymo dalykams ir dėl kitų ugdymo(si) poreikių.	1.00	2.00	0.00	3	Metodinių patarimų aptarimas grupėse, diskusija.
V. Išnagrinėti mokymo metodus, tinkamus meninio ugdymo veikloms pradiniam ugdyme.						
7	Informacinių komunikacinių technologijų taikymo meninio ugdymo procese galimybės.	1.00	2.00	0.00	3	Susipažinimas su skaitmeninėmis mokymo priemonėmis, tinkamomis pradinėse klasių mokinių meniniam ugdymui, diskusija.
8	Mokymo(si) aplinkos kūrimas.	1.00	2.00	0.00	3	Paskaita, praktinės užduotys, diskusija.
VI. Išsiaiškinti meninio ugdymo pasiekimų vertinimo būdus.						
9	Jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų meninio ugdymo dalykų pasiekimų ir pažangos vertinimo ypatumai.	1.00	2.00	0.00	3	Metodinės medžiagos analizė grupėse, savarankiško darbo pristatymas, analizė ir vertinimas.
10	Savarankiško darbo užduotis: suplanuoti, praveisti, užfiksuoti ir pristatyti meninio ugdymo (dailės, muzikos, šokio ar teatro) pamoką.	0.00	0.00	10.00	10	Vykdytos veiklos (pamokos plano, vaizdo medžiagos) pristatymas, aptarimas, vertinimas, įsivertinimas.
IŠ VISO:		12	18	10	40	

8. Tikėtina(-os) kompetencija(-os), kurią(-ias) įgis Programą baigęs asmuo

Specialiosios kompetencijos: *įgis meninio ugdymo (dailės, muzikos, šokio ar teatro) mokymo pagal Pradinio ugdymo programą kompetenciją.*

Numatomos suteikti kompetencijos	Mokymosi modelis (metodai ir būdai)	Įgytų kompetencijų įvertinimo būdai
Įgytų kompetencijų įvertinimo būdai: <i>Programoje numatoma taikyti šiuos kompetencijų vertinimo metodus: įsivertinimą ir savarankiško darbo įvertinimą.</i>		

9. Programai vykdyti naudojama mokomoji medžiaga ir techninės priemonės

9.1. Mokomoji medžiaga

Temos	Mokomosios medžiagos pavadinimas	Mokomosios medžiagos apimtis
Pradinį ugdymą reglamentuojantys dokumentai: pradinio ugdymo programos aprašas, bendrosios programos, Pradinio ugdymo programos bendrasis ugdymo planas.	Pranešimo medžiaga su komentarais, esminių dokumentų sąrašas su nuorodomis.	10 skaidrių.
Jaunesniojo mokyklinio amžiaus (vidurinėsios vaikystės) vaikų socialinės, kognityvinės, psichofizinės raidos ir mokymosi ypatumai.	Esminės medžiagos konspektas.	3 lapai.
Jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų meninių (dailės, muzikos, šokio ir teatro) gebėjimų raida ir jų ugdymo(si) ypatumai.	Esminės informacijos konspektas.	30 skaidrių.
Specialiųjų ugdymosi poreikių ir inkluzinio ugdymo samprata ir reikalavimai mokytojui („Inkluzinio mokytojo profilis“, Europos specialiojo ugdymo plėtros agentūra, 2012).	Inkluzinio mokytojo profilis“ (Europos specialiojo ugdymo plėtros agentūra, 2012).	1–2 lapai. Dokumentų sąrašas su nuorodomis.
Meninio ugdymo dalykų ugdymo proceso planavimas, sąsajos su kitų mokomųjų dalykų turiniu, mokymo ir mokymosi strategijos pradinėse klasėse.	Metodinių patarimų konspektas, planų pavyzdžiai.	10 lapų.
Mokymo individualizavimas ir diferencijavimas: dėl išskirtinių vaiko gabumų meninio ugdymo dalykams ir dėl kitų ugdymo(si) poreikių.	Praktinių užduočių atlikimas grupėse ir individualiai, diskusijos grupėse, refleksija.	Užduočių rezultatų pristatymas.
Informacinių komunikacinių technologijų taikymo meninio	Skaitmeniniai mokymo(si)	

ugdymo procese galimybės.	ištekliai (pagal galimybę).	
Mokymo(si) aplinkos kūrimas.	Metodinės medžiagos konspektas.	15 skaidrių.
Jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų meninio ugdymo dalykų pasiekimų ir pažangos vertinimo ypatumai.	Metodinė medžiaga.	5 lapai.
Savarankiško darbo užduotis: suplanuoti, prvesti, užfiksuoti ir pristatyti meninio ugdymo (dailės, muziko, šokio ar teatro) pamoką.	Savarankiško darbo atlikimo gairės.	2 lapai.

9.2. Techninės priemonės

Kompiuteris, projektorius, muzikos klausymosi ir vaizdo demonstravimo aparatūra, judėjimui pritaikyta erdvė.

10. Programai rengti naudotos literatūros ir kitų informacinių šaltinių sąrašas

- Černius V. J. Žmogaus vystymosi kelias. Nuo vaikystės iki brandos. Kaunas: Pasaulio lietuvių centras, 2006.
- Fürst M. Psichologija. Vilnius: Lumen leidykla, 1998.
- Gage N.L., Berliner D.C. Pedagoginė psichologija. Vilnius: Alma Littera, 1994.
- Girdzijauskienė R. Vaikas, muzika, kūryba. Vilnius: Gimtasis žodis. 2003.
- Grakauskaitė-Karkockienė D. Kūrybos psichologija. Vilnius, 2002.
- Inovatyvių mokymo metodų ir IKT taikymas: metodinė priemonė pradinė klasių mokytojams. I knyga. / Leidinio rengėjai: R. Girdzijauskienė, P. Gudynas, D. Jakavonytė, T. Jevsikova. Vilnius: Švietimo plėtotės centras. 2007.
- Inovatyvių mokymo metodų ir IKT taikymas: metodinė priemonė pradinė klasių mokytojams. II knyga. / Leidinio rengėjai: R. Dudzinskienė, D. Kalesnikienė, L. Paurienė, I. Žilinskienė. Vilnius: Švietimo plėtotės centras. 2007.
- Iššūkių mokyklai: inkluzijos link. Švietimo problemos analizė Nr. 6 (70). Vilnius: Švietimo aprūpinimo centras, 2012.
- Jones R., Wyse D. Kūrybiškumas pradinėje mokykloje. Vilnius: Eugrimas, 2013.
- Kazlauskas S. Choreografija pradinėse klasėse. Šiauliai: K. J. Vasiliausko įmonė, 2002.
- Kievišas J. ir Gaučaitė R. Vaiko veikla meninio ugdymo procese. Šiauliai: Šiaulių universiteto leidykla. 2000.
- Kirvaitienė A. Lietuvių liaudies rateliai, žaidimai, šokiai. Metodinė priemonė pradinė klasių mokytojams. Vilnius: Lietuvos liaudies kultūros centras, 1998.
- Matonis V. Šiuolaikinės meninio ugdymo koncepcijos. Enciklopedija, 2000.
- Mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo tobulinimo dorinio, meninio ir kūno kultūros ugdymo procese rekomendacijos. Projekto (2008-2010 m.) dalyvių mokytojų patirtis. ISBN 978-9986-03-655-5. Vilnius: Švietimo aprūpinimo centras, 2010.
- Navicka V., Vaičiulienė A. Žmogaus raidos psichologija. Vilnius: Versus Aureus, 2011.
- Petty G. Šiuolaikinis mokymas. Vilnius: Tyto alba. 2006.
- Poškienė R. Teatrinis vaikų ugdymas. Klaipėda: Menininkų namai, 1996.
- Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosios programos. 7 priedas. Meninis ugdymas. Vilnius: Švietimo aprūpinimo centras, 2008.
- Pradinio ugdymo samprata. Vilnius: Švietimo ir mokslo ministerija, ĮSAK Nr. 113, 2003-02-03.
- Surjo E. Muzikos įtaka vaiko psichikos raidai. Estetinė kultūra. 1989.
- Vaikų ir jaunimo kultūrinio ugdymo koncepcija. Vilnius: Švietimo aprūpinimo centras, 2008.
- Vertinimas ugdymo procese. Knyga mokytojui. Vilnius: AJA viešieji ryšiai, 2006.

11. Lektorių darbo patirtis ir kompetencijos

Teikėjo atstovas(-ai)	
Mokytojai	
Mokslo ir studijų institucijų dėstytojai, mokslininkai, tyrėjai	
Užsienio valstybių dėstytojai, mokslininkai, tyrėjai ir mokytojai	
Viešojo administravimo institucijų vadovai, jų pavaduotojai, padalinių vadovai ir specialistai	
Jungtinė lektorių grupė	X
Kiti (nurodyti)	

12. Kvalifikaciniai reikalavimai lektoriams

Jungtinė lektorių grupė, kurią sudaro ne mažiau, kaip 4 lektoriai:

psichologijos mokslų daktaras, kurio mokslinių interesų sritis yra vaikų raidos ypatumai;

švietimo pagalbos specialistas, dirbantis / dirbęs švietimo pagalbos įstaigoje daugiau kaip 5 metus, turintis dalyvavimo tarptautinio bendradarbiavimo, dalyvavimo projektuose, skirtuose inkluzinio ugdymo plėtrai, patirties;

socialinių mokslų (edukologijos) daktaras, dėstantis dailės didaktiką;

pradinių klasių mokytojas metodininkas, mokantis dailės daugiau, kaip 5 metus;
socialinių mokslų (edukologijos) daktaras, dėstantis muzikos didaktiką;
pradinių klasių mokytojas metodininkas, mokantis muzikos daugiau, kaip 5 metus;
socialinių mokslų (edukologijos) daktaras, dėstantis šokio didaktiką;
pradinių klasių mokytojas metodininkas, mokantis šokio daugiau, kaip 5 metus;
socialinių mokslų (edukologijos) daktaras, dėstantis teatro didaktiką;
pradinių klasių mokytojas metodininkas, mokantis teatro daugiau, kaip 5 metus.

Pastaba: lektorių grupė sudaroma pagal klausytojų poreikį, t. y., jei susidaro dailės, muzikos, šokio mokytojų grupės, tuomet mokymus vesti grupėje turi to dalyko lektoriai.

13. Dalyviai

13.1. Pasirengimas Programai (praktinės veiklos patirtis ir kompetencija(-os), kurią(-ias) turi turėti Programos dalyvis; jeigu nustatyti)

Kompetencija(-os)	
Praktinės veiklos patirtis	

13.2. Programos dalyvių tikslinės grupės

Mokytojai	
Mokyklų vadovai	
Neformaliojo ugdymo mokytojai	
Pagalbos mokiniui specialistai	
Profesijos mokytojai	
Kiti (nurodyti)	Meninio ugdymo (šokio, teatro, muzikos, dailės) mokytojai.

14. Nuoroda į papildomą programos medžiagą

□

15. Priedai (papildomi failai)

failas	anotacija
Dėl kval.reik.2014-09-18.pdf	